

media cymru

Deall y Diwydiant

Cymhariaeth ar draws
dinasoedd o sector y cyfryngau
yn 2023

Hydref 2025

Mate M Fodor, Marlen Komorowski a Justin Lewis
Cefnogir gan Impactonomix

IMPACT **NOMIX**

THE EXPERTS' COLLECTIVE

Mae'r adroddiad hwn yn cyflwyno prif ganfyddiadau'r **dadansoddiad cyntaf ar draws dinasoedd o sector y cyfryngau yn y DU yn seiliedig ar ddata o 2023.**

Mae'n rhan o gyfres o adroddiadau Deall y Diwydiant a gyhoeddwyd gan **Ganolfan yr Economi Greadigol a Media Cymru**. Mae'r gyfres yn rhoi trosolwg rheolaidd o raddfa a chwmpas sector cyfryngau Prifddinas-Ranbarth Caerdydd (CCR) a'r diwydiannau creadigol ledled Cymru.¹

¹ Dewch o hyd i bob cyhoeddiad yn y gyfres drwy

<https://media.cymru/our-research/> a <https://www.cardiff.ac.uk/creative-economy/research/research-projects>

Mae'r astudiaeth hon yn canolbwyntio ar sector y cyfryngau (wedi'i addasu o'r sector clyweledol fel y'i diffinnir gan DCMS):

- Gweithgareddau cynhyrchu ffilmiau, fideos a rhaglenni teledu
- Gweithgareddau ôl-gynhyrchu ffilmiau, fideos a rhaglenni teledu
- Gweithgareddau dosbarthu ffilmiau, fideos a rhaglenni teledu
- Gweithgareddau recordio sain a chyhoeddi cerddoriaeth
- Darlledu radio
- Gweithgareddau rhaglennu a darlledu teledu
- Gweithgareddau asiantaethau newyddion
- Gweithgareddau gwasanaethau gwybodaeth eraill
- Rhentu tapiau fideo a disgiau (mae'r sector hon yn segur ar hyn o bryd)
- Prydlesu eiddo deallusol a chynhyrchion tebyg, ac eithrio gweithiau hawlfraint
- Cyhoeddi gemau cyfrifiadurol
- Datblygu meddalwedd hamdden ac adloniant ryngweithiol barod.

Sylwch fod y data a gyflwynir yma ychydig yn wahanol i'n hadroddiadau blaenorol oherwydd ffin ddinas newydd Caerdydd er mwyn ein galluogi ni i gymharu â dinasoedd eraill. Rydym yn cyfeirio yma at Gaerdydd yn y dadansoddiad sy'n cynnwys: CF3, CF5, CF10, CF11, CF14, CF15, CF23, CF24.

Mae'r astudiaeth hon yn seiliedig ar ddata a ddarparwyd gan gwmnïau cofrestredig drwy gronfa ddata FAME, o wanwyn 2025, ac fe'i triniwyd fel a ganlyn:

Camau'r dadansoddiad	Ein dull newydd
Ychwanegu dinasoedd newydd	Ychwanegwyd Dundee, Nottingham a Brighton a Hove at y gymhariaeth rhwng dinasoedd
Daearyddiaeth	Ymchwiliwyd i ffiniau dinasoedd o ffynonellau dibynadwy, h.y. gov.uk, Doogal, gwefannau bwrdeistrefol, ac ati, a diffiniwyd y ffiniau derbyniol ar gyfer gweithgareddau sector y cyfryngau pob dinas gymharol.
Glanhau data, allanolion ac adroddiadau rhannol	Glanhawyd data o bob dinas, gan nodi ac ymchwilio i allanolion a thrin adroddiadau rhannol a arweiniodd at ymchwil desg ar Dŷ'r Cwmnïau, gwefannau'r cwmnïau eu hunain a chyfrifon blyneddol, ac ati.
Ychwanegu cwmnïau cyfryngau mawr	Nodwyd â llaw ac yna echdynnwyd yr holl ddata perthnasol o bob cwmni cyfryngau mawr (e.e. Siarter Frenhinol) sydd ar goll o FAME.
Ymdrin â phriodoli data	Tynnwyd ac amcangyfrifwyd yr holl wybodaeth goll yn benodol ar lefel dinas.

I gael rhagor o wybodaeth am y dull ymchwil, edrychwch ar ein hadroddiadau llawn o gyfres adroddiadau Deall y Diwydiant a chysylltwch â ni.

CANFYDDIADAU: Sector cyfryngau Caerdydd

Rhanbarth	Dinas	Nifer y gweithwyr			Trosiant (miliynau o GBP)			Nifer y busnesau			GVA Uniongyrchol		
		2023	% newid 17/23	% newid 09/23	2023	% newid 17/23	% newid 09/23	2023	% newid 17/23	% newid 09/23	2023	% newid 17/23	% newid 09/23
Llundain	Llundain	129,360	27%	153%	51,000	49%	219%	31,552	26%	306%	14,000	68%	396%
De Cymru a De-orllewin Lloegr	Caerdydd	4,262	41%	141%	630	44%	152%	1,024	84%	470%	150	33%	175%
	Bryste	3,865	42%	152%	380	36%	206%	1,248	23%	283%	150	35%	475%
	Abertawe	806	35%	230%	160	15%	13%	168	0%	305%	80	40%	165%
Gogledd-orllewin	Manceinion	7,309	5%	54%	920	1%	37%	1,041	21%	379%	500	42%	199%
	Lerpwl	2,060	12%	13%	110	-86%	-82%	532	34%	330%	70	-67%	88%
De-ddwyrain	Brighton a Hove	2,660	6%	346%	80	-69%	45%	1,486	7%	283%	70	-18%	343%
Swydd Efrog a Humber	Leeds	1,801	43%	-34%	130	Mae 90%	-70%	487	13%	323%	40	29%	33%
	Sheffield	4,378	Roedd 96%	808%	450	124%	796%	806	24%	365%	180	164%	1693%
Yr Alban	Glasgow	3,687	-3%	8%	440	20%	67%	999	34%	316%	160	-7%	81%
	Caeredin	1,995	28%	94%	150	7%	23%	683	23%	269%	70	7%	200%
	Dundee	924	104%	1100%	110	463%	2703%	113	19%	297%	60	1107%	2320%
Canolbarth Lloegr	Birmingham	1,598	-27%	-40%	140	-54%	-39%	1,027	21%	328%	90	-54%	123%
	Nottingham	1,002	12%	586%	90	220%	565%	482	21%	330%	40	185%	859%
Gogledd Iwerddon	Belfast	3,273	14%	22%	360	33%	24%	569	41%	409%	140	40%	98%

Sylwer: dewiswyd y flwyddyn gyfeirio 2017 oherwydd bod y rhaglen fuddsoddi gyntaf, Clwstwr, wedi'i chychwyn yn 2018.

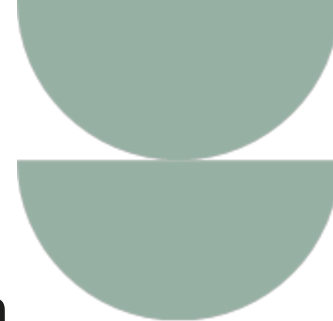

- Mae clwstwr cyfryngau Caerdydd wedi symud i'r garfan uchaf o ddinasoedd y DU gyda dim ond Llundain a Manceinion â throsiant cyffredinol uwch. Os ydym yn eithrio'r BBC, mae Caerdydd a Manceinion o faint tebyg.
- Mae clwstwr cyfryngau Caerdydd **yn dangos twf arbennig o gryf yn y cyfnod 2017–2023**, (yn enwedig yr ail hanner) ar draws ystod eang o fetrigau (profodd trosiant, cyflogaeth, nifer y busnesau, allforion tramor a gweithgaredd ymchwil a datblygu i gyd dwf sylweddol).
- Mae cynnydd o **84% yn nifer y busnesau yn rhanbarth Caerdydd yn fwy na dwbl** y gyfradd twf nesaf uchaf yn y DU (34%).

CANFYDDIADAU: Sector cyfryngau Caerdydd

Rhanbarth	Dinas	Allforion Tramor (miliynau o GBP)			Gwariant Ymchwil a Datblygu (miliynau o GBP)		
		2023	% newid 17/23	% newid 09/23	2023	% newid 17/23	% newid 09/23
Llundain	Llundain	12,500	27%	153%	560	41%	400%
De Cymru a De-orllewin Lloegr	Caerdydd	70	41%	141%	20	60%	240%
	Bryste	120	42%	152%	30	10%	185%
	Abertawe	10	35%	230%	3	13%	86%
Gogledd-orllewin	Manceinion	70	5%	54%	20	3%	101%
	Lerpwl	30	12%	13%	10	23%	235%
De-ddwyrain	Brighton a Hove	30	6%	346%	10	-69%	36%
Swydd Efrog a Humber	Leeds	20	43%	-34%	10	4%	223%
	Sheffield	140	Roedd 96%	808%	20	23%	273%
Yr Alban	Glasgow	60	-3%	8%	10	11%	93%
	Caeredin	30	28%	94%	10	36%	441%
	Dundee	10	104%	1100%	2	23%	224%
Canolbarth Lloegr	Birmingham	20	-27%	-40%	20	16%	229%
	Nottingham	20	12%	586%	4	21%	230%
Gogledd Iwerddon	Belfast	30	14%	22%	10	28%	158%

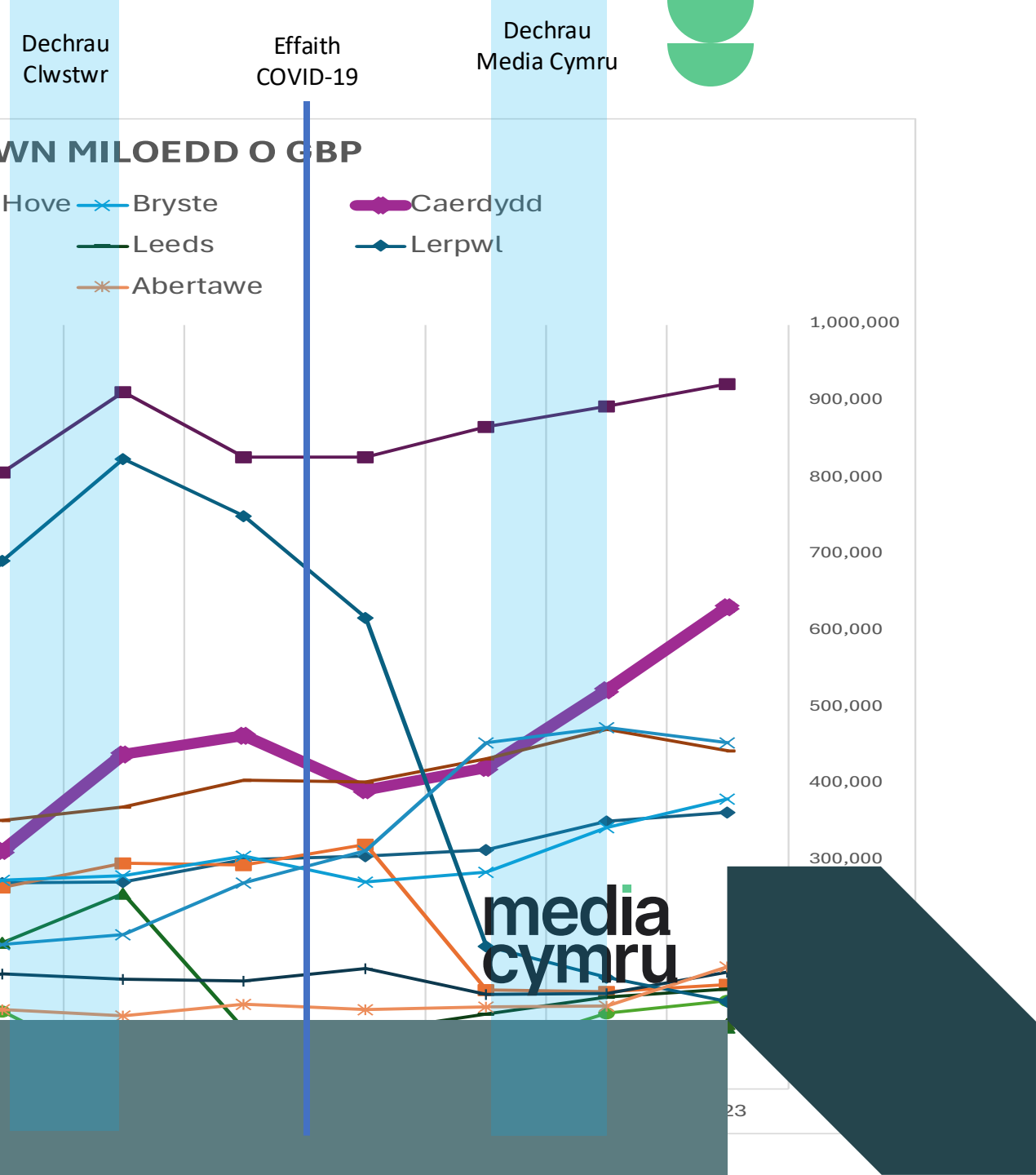

- Mae twf o **60% mewn gwariant ymchwil a datblygu yn y rhanbarth yn sylweddol uwch nag unrhyw ddinas arall** (Llundain yw'r ddinas nesaf uchaf gyda 41%).
- Dyma'r dangosydd cliraf o **effaith buddsoddiad UKRI yn *Clwstwr* a *Media Cymru***, mentrau sy'n canolbwyntio ar greu gweithgarwch busnes newydd trwy ymchwil a datblygu.
- Mae'r gyfradd twf cyflymach yn ail hanner y cyfnod hwnnw'n gyson ag effaith y buddsoddiad ymchwil a datblygu hwn.

CANFYDDIADAU: Cymhariaeth dinasoedd											
Rhanbarth	Dinas	Nifer y gweithwyr		Trosiant (miliynau o GBP)		Nifer y busnesau		Allforion Tramor (miliynau o GBP)		Gwariant Ymchwil a Datblygu (miliynau o GBP)	
		2023	% newid 17/23	2023	% newid 17/23	2023	% newid 17/23	2023	% newid 17/23	2023	% newid 17/23
Llundain	Llundain	129,360	27%	51,000	49%	31,552	26%	12,500	27%	560	41%
De Cymru a De-orllewin Lloegr	Caerdydd	4,262	41%	630	44%	1,024	84%	70	41%	20	60%
	Bryste	3,865	42%	380	36%	1,248	23%	120	42%	30	10%
	Abertawe	806	35%	160	15%	168	0%	10	35%	3	13%
Gogledd-orllewin	Manceinion	7,309	5%	920	1%	1,041	21%	70	5%	20	3%
	Lerpwl	2,060	12%	110	-86%	532	34%	30	12%	10	23%
De-ddwyrain	Brighton a Hove	2,660	6%	80	-69%	1,486	7%	30	6%	10	-69%
Swydd Efrog a Humber	Leeds	1,801	43%	130	Mae 90%	487	13%	20	43%	10	4%
	Sheffield	4,378	Roedd 96%	450	124%	806	24%	140	Roedd 96%	20	23%
Yr Alban	Glasgow	3,687	-3%	440	20%	999	34%	60	-3%	10	11%
	Caeredin	1,995	28%	150	7%	683	23%	30	28%	10	36%
	Dundee	924	104%	110	463%	113	19%	10	104%	2	23%
Canolbarth Lloegr	Birmingham	1,598	-27%	140	-54%	1,027	21%	20	-27%	20	16%
	Nottingham	1,002	12%	90	220%	482	21%	20	12%	4	21%
Gogledd Iwerddon	Belfast	3,273	14%	360	33%	569	41%	30	14%	10	28%
Sylwer: Marciwyd y 6 dinas uchaf a'r ddinas ar y brig.											

- Mae **Caerdydd** yn y 6 uchaf – ac yn arwain mewn 2 – **ym mhob un o'r 10 metr**ig a ddangosir yn ein tabl crynhoi. Mae'n goddiweddyd dinasoedd eraill ac yn dangos ei chryfder o ran cyfaint a chyfraddau twf.
- Mae **Llundain, Sheffield** (y 6 uchaf ar draws 8 metr) a Bryste (y 6 uchaf ar draws 7 metr) hefyd yn dangos cryfder cyson.
- Er mai **Llundain** yw'r clwstwr mwyaf a mwyaf amlwg o bell ffordd, nid yw'n arwain mewn unrhyw faes twf ac mae y tu allan i'r 6 uchaf o ran twf gweithwyr ac allforion tramor.
- Er bod **Manceinion** yn parhau i fod yn ardal o gryfder, mae ei thwf ers 2017 wedi bod yn llawer arafach na llawer o ddinasoedd eraill.
- Gan ddod o sylfaen is, mae **Dundee** wedi gweld twf eithriadol, gyda'r twf cyflymaf yn y DU o ran cyflogaeth, trosiant ac allforion.

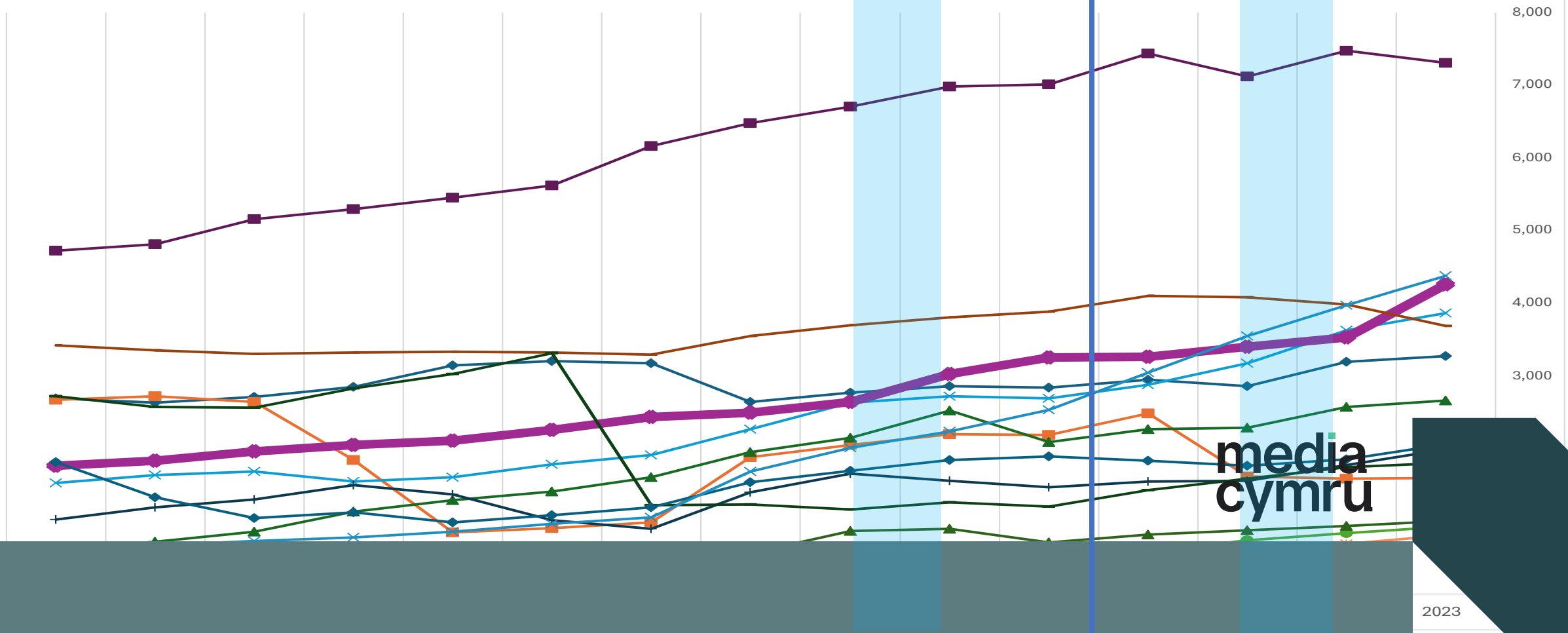
- Mae gan **Brighton** fwy o fusnesau yn y sector nag unrhyw le y tu allan i Lundain, ac er bod ei dwf dros y 15 mlynedd diwethaf wedi bod yn gryf, mae hyn wedi lleihau'n sylweddol ers 2017, gyda gostyngiadau sylweddol mewn trosiant a gwariant ymchwil a datblygu.
- Mae **Sheffield** wedi gweld twf cryf iawn mewn trosiant ond twf mwy cymedrol yn nifer y busnesau (mae tua 60% o'i drosiant yn dod o Sumo a Sumo Digital).
- Mae **Glasgow** wedi gweld twf cryf yn nifer y busnesau ond gostyngiad bach yn y gyflogaeth gyffredinol.
- Er bod **Lerpwl** wedi gweld twf da yn nifer y cwmnïau, mae ei drosiant cyffredinol wedi gostwng yn sylweddol.
- **Bryste/Caerdydd** yw rhanbarth/coridor cryfaf y DU y tu allan i Lundain, ac yna Lerpwl/Manceinion.

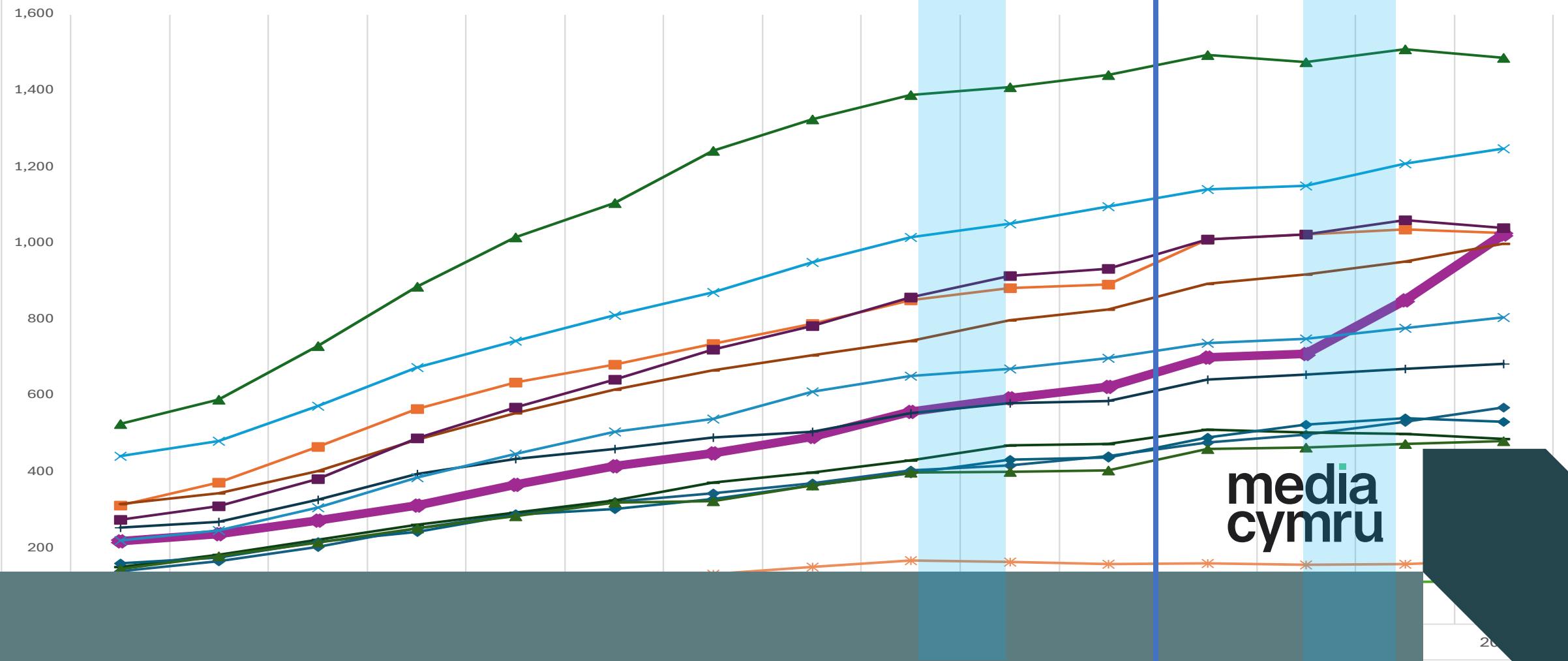
ESBLYGIAD NIFER CALL (CYFWERTH AG AMSER LLAWN) YN SECTOR Y CYFRYNGAU

—◆— Belfast	—■— Birmingham	—▲— Brighton a Hove	—×— Bryste	—◆— Caerdydd
—●— Dundee	—+— Caeredin	—■— Glasgow	—■— Leeds	—◆— Lerpwl
—■— Manceinion	—▲— Nottingham	—×— Sheffield	—×— Abertawe	

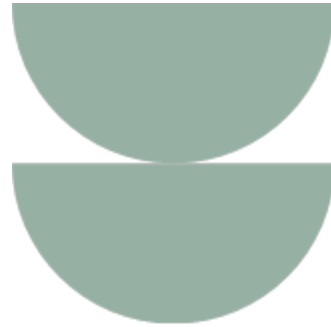
media
cymru

Dechrau
Media Cymru

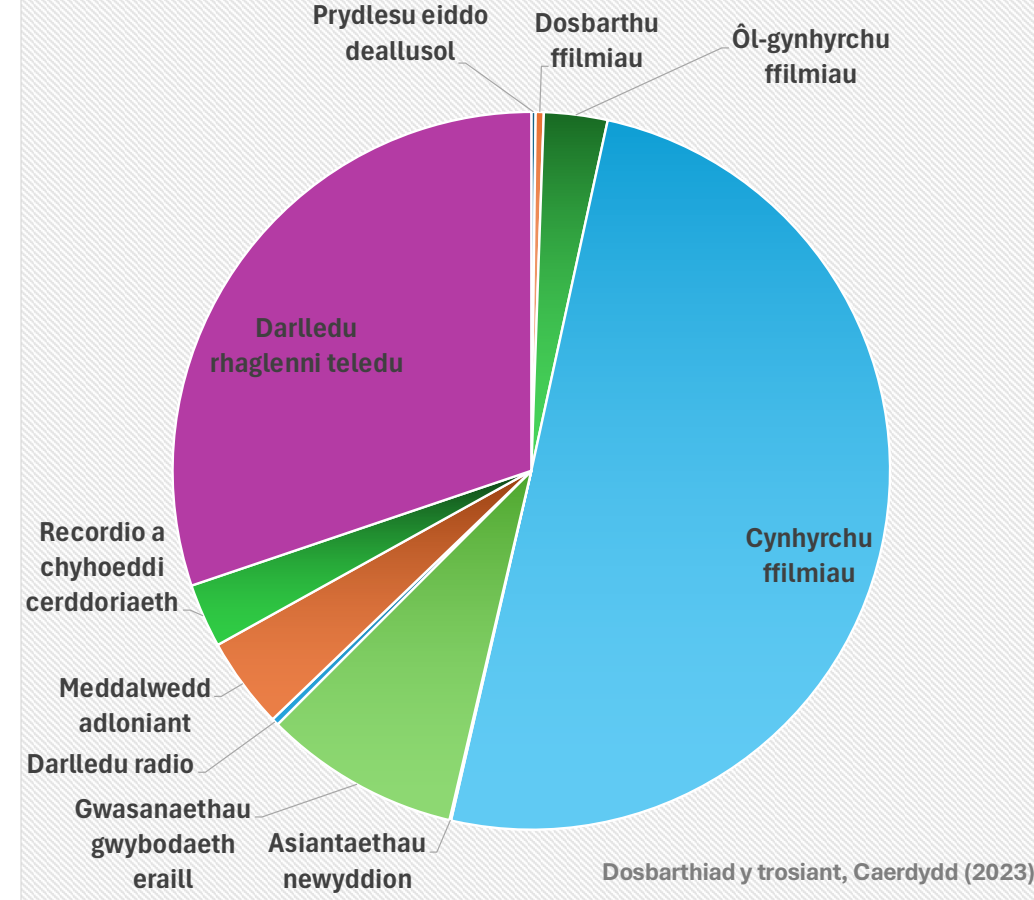

- Mae'r graffiau'n dangos y **patrwm cyson o dwf ar draws metrigau economaidd allweddol yng Nghaerdydd** gyda hwb amlwg ar ôl 2017 ac yn fwyaf dramatig ers 2021 – y blynyddoedd priodol y dechreuodd rhaglenni *Clwstwr a Media Cymru*.
- Mae cromlin FTE Caerdydd yn dringo'n fwy cyflym na'r rhan fwyaf o gymaryddion, gan ddangos bod creu swyddi wedi cadw'n gyson â throsiant a nifer y busnesau, **gan awgrymu effaith clwstwr twf eang**.
- Mae trosiant a swyddi cyfwerth ag amser llawn yn amrywio'n gyffredinol yn sector y cyfryngau, oherwydd natur seiliedig ar brosiectau a dibyniaeth ar gwmnïau angor mawr sengl. Cafodd COVID-19 effaith fesuradwy ar draws nifer o ddinasoedd hefyd.

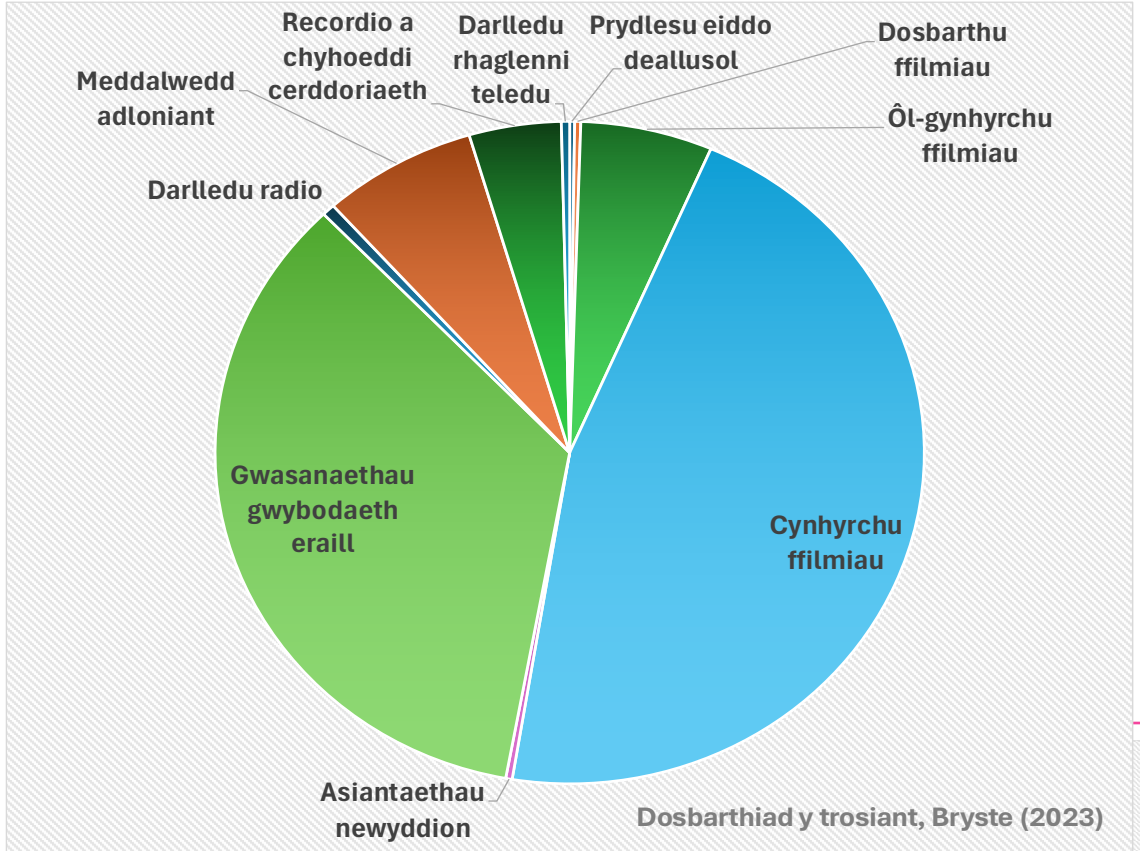

Mae astudiaeth fanwl i gyfansoddiad sectorau'r cyfryngau yng Nghaerdydd, Bryste a Manceinion yn dangos gwahaniaethau nodedig mewn meysydd cryfder.

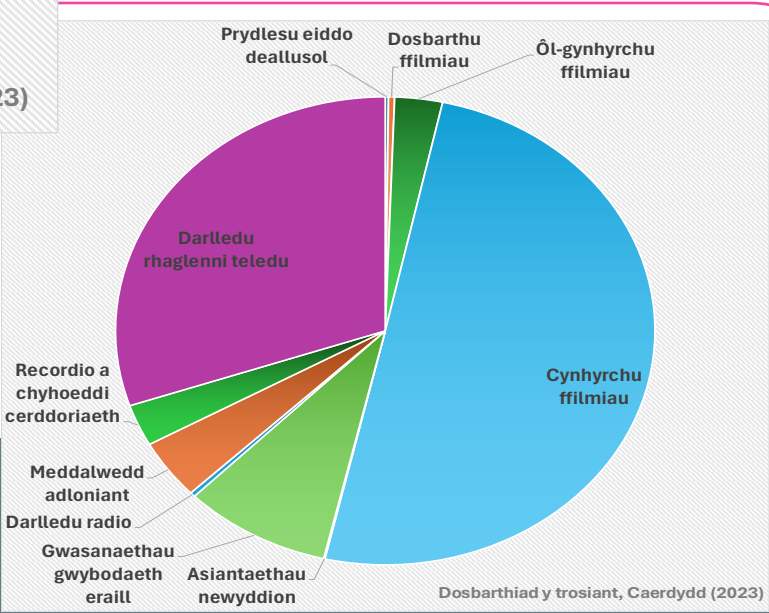
- Mae **Caerdydd** yn arbennig o gryf ym **maes cynhyrchu ffilmiau a rhaglenni teledu** (tua hanner cyfanswm trosiant y cyfryngau), a **gweithgareddau darlledu eraill**.

CANFYDDIADAU: Cymharu â'r Sector

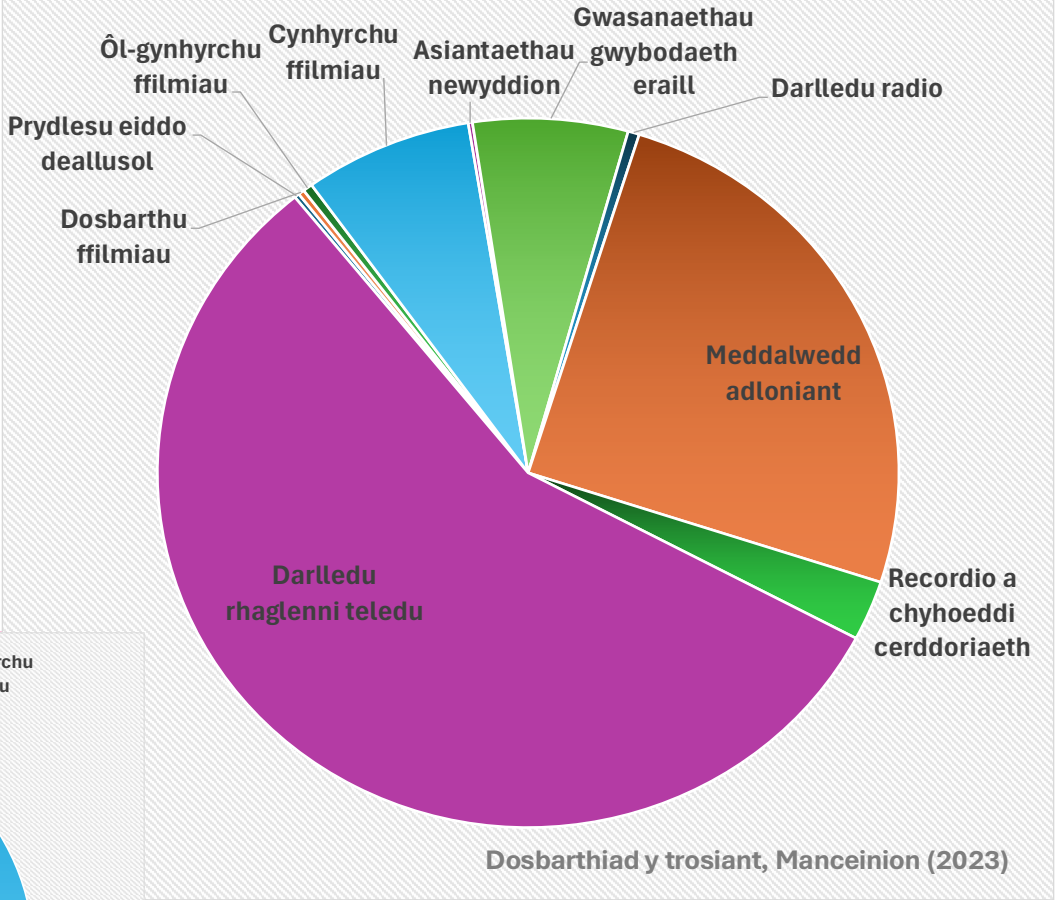
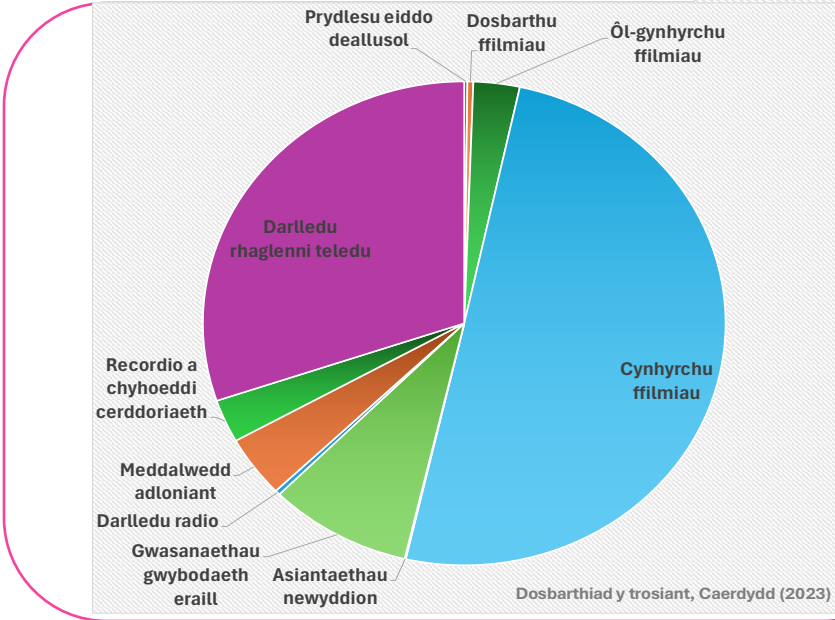

- Mae gan Fryste gryfder nodedig mewn "gwasanaethau gwybodaeth eraill", gweithgareddau sydd, er eu bod yn cael eu hystyried yn rhan o sector y cyfryngau, hefyd yn cynnwys cwmnïau fel Teleperformance, cwmni gwasanaethau busnes digidol byd-eang. Mae hyn yn adlewyrchu cryfder y sector technoleg cysylltiedig (CreatTech) yn rhanbarth y ddinas.

media
cymru

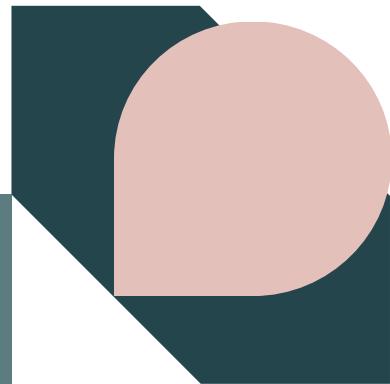
- Mae cryfder Manceinion o ran gweithgareddau darlledu yn adlewyrchu presenoldeb sylweddol y BBC yn Salford (a gafodd ei gynnwys yng nghlwestwr y cyfryngau).

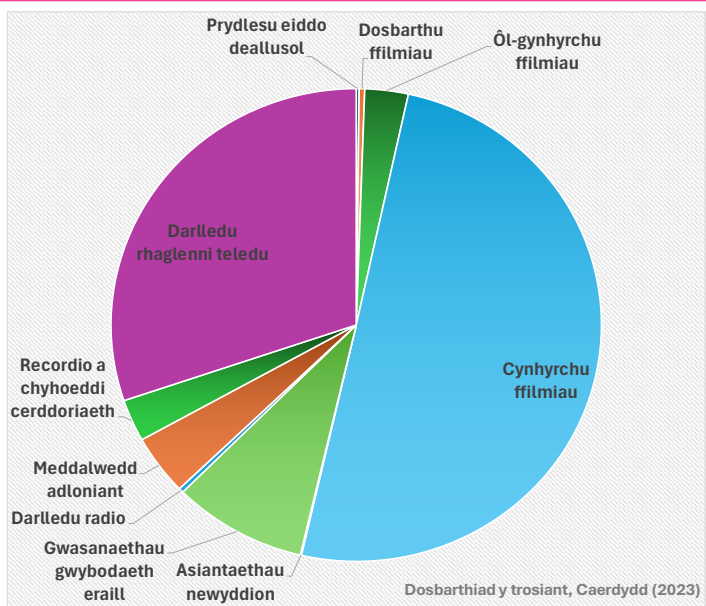

Mae cyfansoddiad sector y cyfryngau mewn rhanbarthau dinas eraill yn adrodd amrywiaeth o straeon:

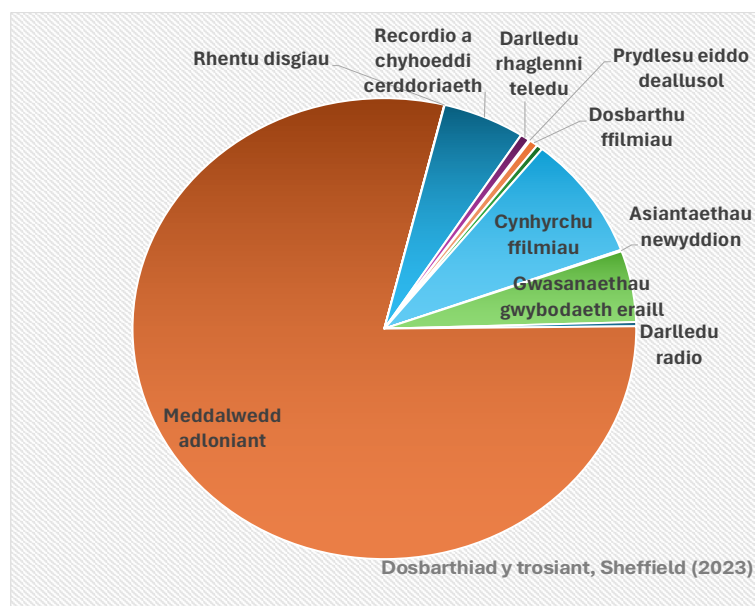
- Meddalwedd hamdden rhyngweithiol (megis gemau) sy'n dominyddu gweithgarwch yn **Sheffield a Nottingham**, gydag un neu ddau gwmni amlwg. Mae hyn hefyd yn gryfder yn **Lerpwl**.
- Mae **Caeredin a Glasgow** yn dangos cryfderau cyflenwol iawn, gyda'r BBC yn bresennol yn Glasgow, tra bod Caeredin yn dominyddu o ran cynhyrchu ffilmiau/rhaglenni teledu.
- Mae gan **Leeds** broffil tebyg i Fryste, gyda'i is-sectorau mawr yn cynnwys gweithgarwch meddalwedd arall a chynhyrchu ffilmiau/rhaglenni teledu.
- Mae darlledu yn dominyddu **Abertawe**, sy'n adlewyrchu presenoldeb S4C, sydd wedi'i leoli yng Nghaerfyrddin gerllaw.

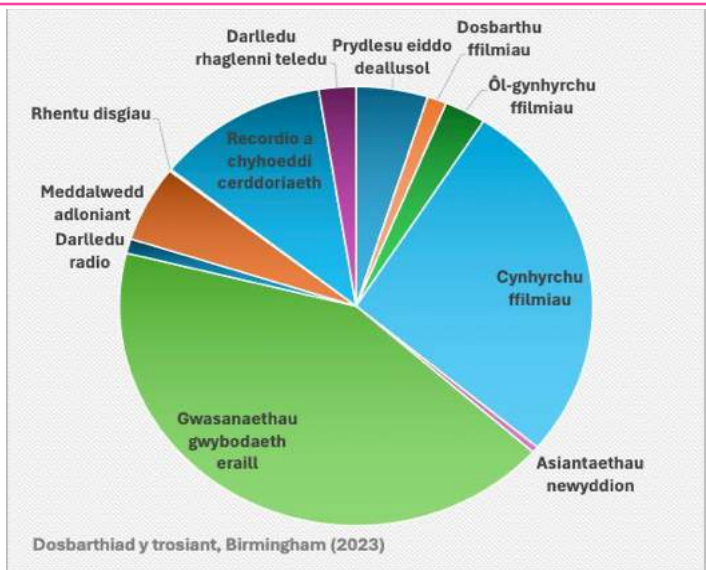
Caerdydd

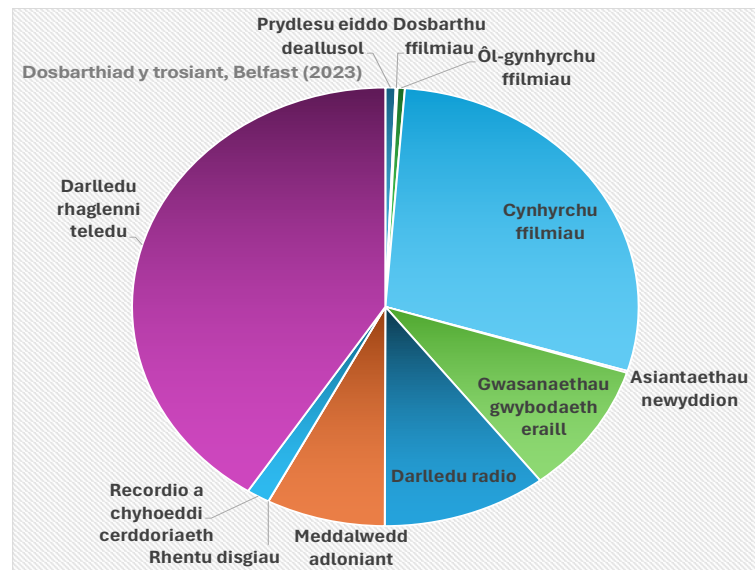
Sheffield

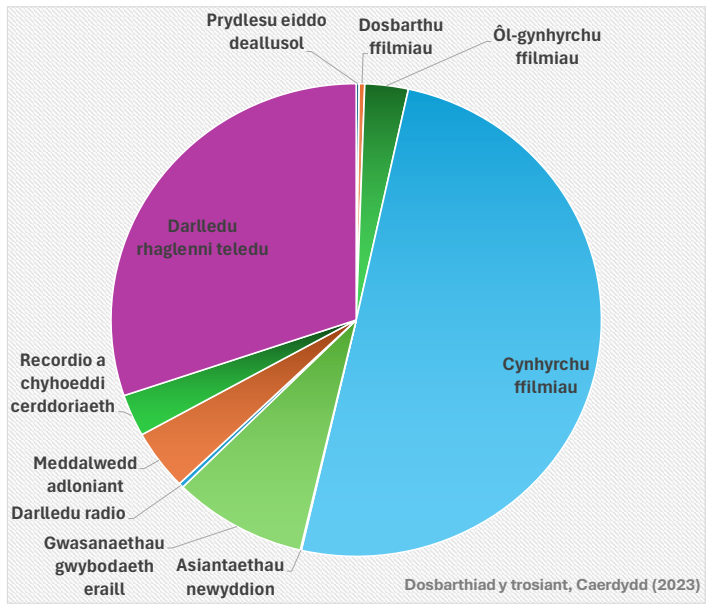
Birmingham

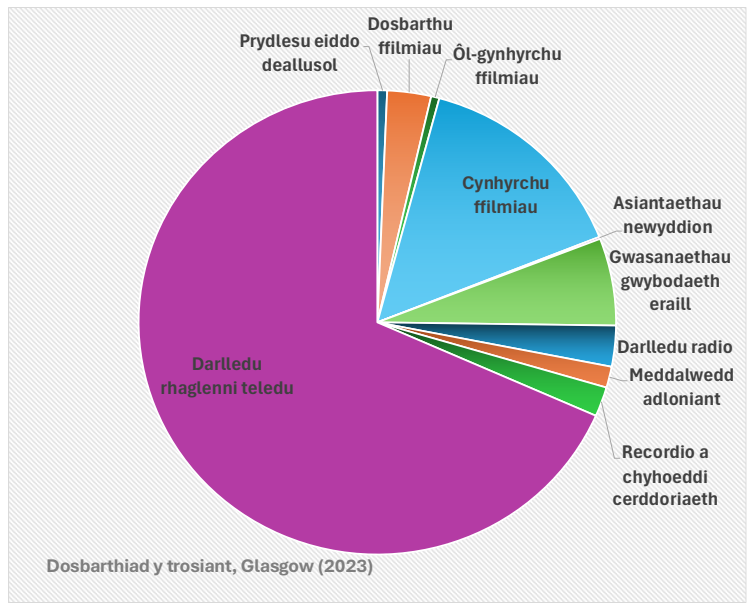
Belfast

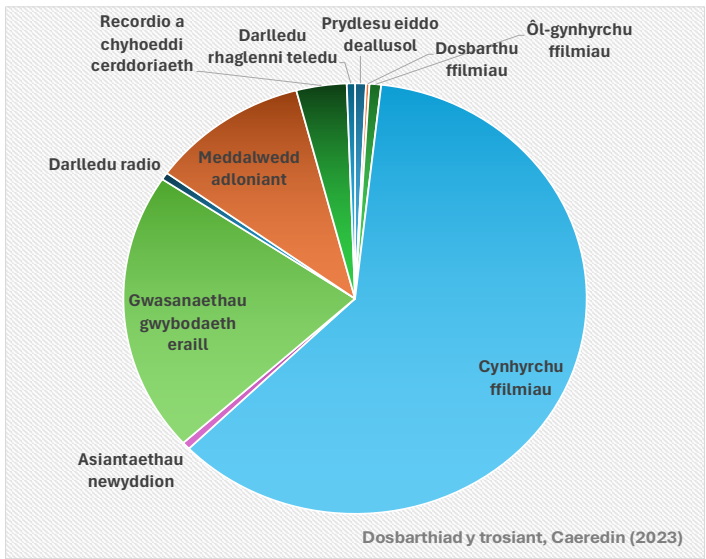
Caerdydd

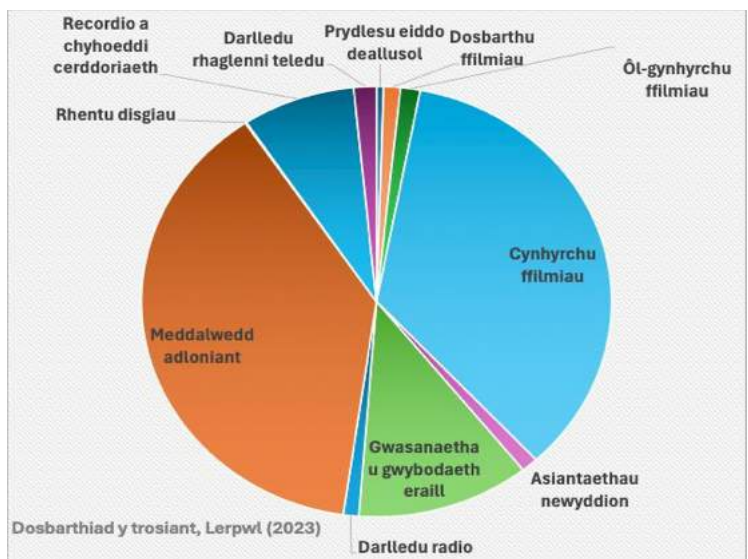
Glasgow

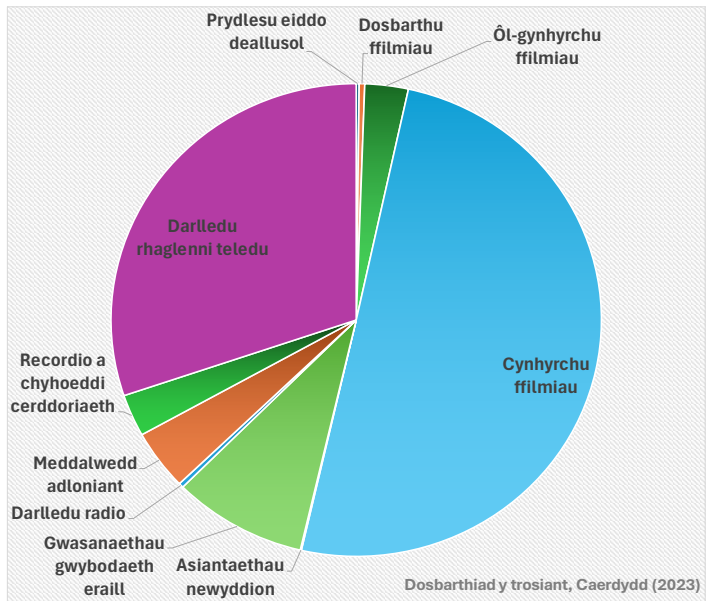
Caeredin

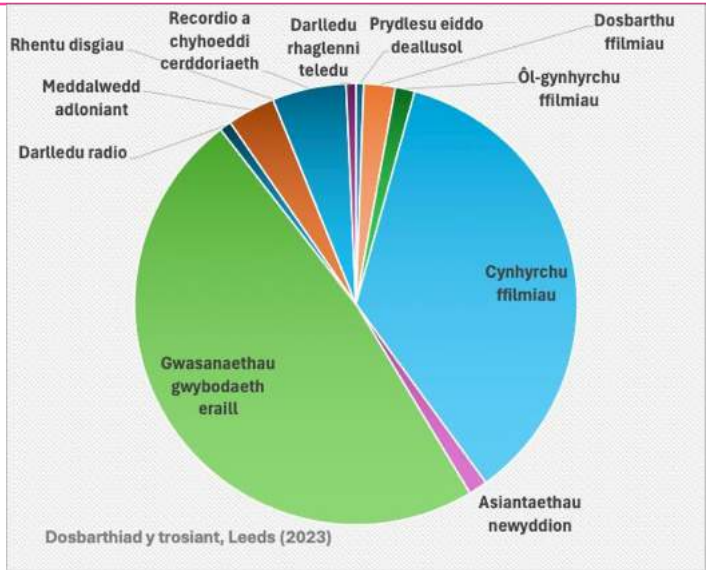
Lerpwl

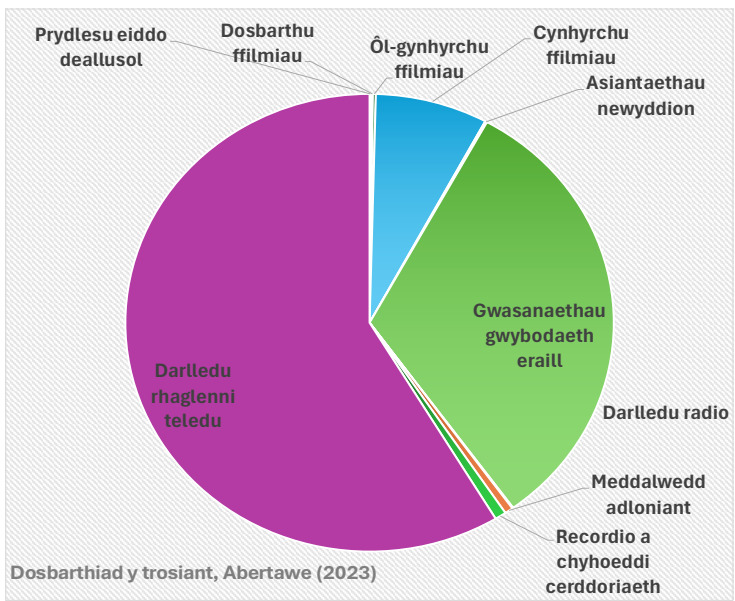
Caerdydd

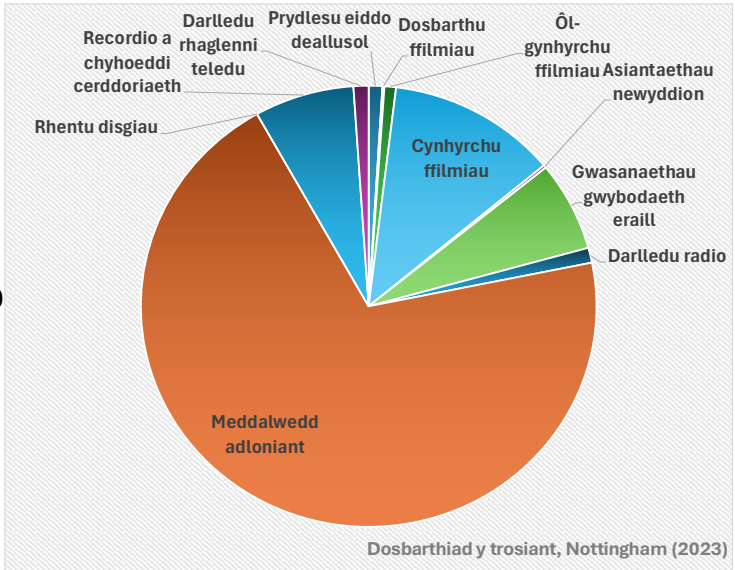
Leeds

Abertawe

Nottingham

Mae ein dadansoddiad ar draws y dinasoedd yn dangos bod clwstwr cyfryngau Caerdydd wedi symud i'r garfan uchaf o ddinasoedd y DU ar draws pob metrig. **Caerdydd sydd â'r twf cryfaf o ran nifer y busnesau a'r gwariant ar ymchwil a datblygu ledled y DU gyfan.** Mae ei phatrymau twf cyson ar draws dangosyddion economaidd yn tynnu sylw at effaith clwstwr fwy a'r **potensial i Gaerdydd ddod yn glwstwr cyfryngau blaenllaw ym mhob dangosydd economaidd y tu allan i Lundain yn y dyfodol.**

At hynny, mae'r data yn tynnu sylw at **effaith bosibl ein rhaglenni arloesedd sy'n seiliedig ar leoedd, Clwstwr a Media Cymru,** gan ddangos bod cyllid ymchwil a datblygu rhaglennol wedi cryfhau'r ecosystem mewn modd mesuradwy - mwy o fusnesau, creu swyddi cynaliadwy, trosiant a dwyster arloesedd uwch.

Yng **Nghanolfan yr Economi Greadigol**, rydym yn ymestyn y gwaith hwn drwy weithgareddau Media Cymru gan gynnwys y biblinell arloesedd (<https://media.cymru/>) a thrwy ein hymdrechion parhaus i fesur y sector ac effaith ein cyllid.

Gallwch ddod o hyd i ragor o ddangosyddion a data drwy **Atlas Economi Greadigol Cymru** (<https://creativeatlas.cymru/>) i olrhain cwmnïau, is-sectorau a phatrymau gofodol ledled Cymru.